

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

Białystok, 2012-05-08

PS-V.431.16.2012.AG

**Pani Halina Mirowska
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Mielniku**

Uprzejmie informuję, że w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 21, 22, 23 marca 2012r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mielniku w zakresie realizacji zadań własnych gminy oraz zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, dokonano ustaleń opisanych szczegółowo w protokole kontroli. Kontrolą objęto okres od 01.01.2011r. do dnia rozpoczęcia kontroli, uwzględniając dane statystyczne dotyczące udzielonych świadczeń z zakresu pomocy społecznej za 4 kwartały poprzedzające miesiąc rozpoczęcia kontroli.

Protokół kontroli kompleksowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielniku został podpisany przez Kierownika Ośrodka, w dniu 20 kwietnia 2012r. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w kontrolowanym okresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W trakcie kontroli stwierdzono, iż Kierownik Ośrodka oraz pozostałe osoby realizujące zadania określone w ustawie o pomocy społecznej posiadają wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach.

Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Ustalenia kontroli wykazały, że gmina realizowała zadania własne o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 2, 3, 4, 5, 7, 10, 14, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy o pomocy społecznej. Natomiast zadania wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 15, nie były realizowane.

Gmina realizowała zadania własne, wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4, 5 ustawy, nie realizowała zadań wynikających z art. 17 ust. 2 pkt 2 i 3.

Gmina realizowała zadanie zlecone, wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.). W okresie objętym kontrolą dożywianie uczniów prowadzono zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 25, poz. 186 ze zm.) tj. ze szczególnym uwzględnieniem gorącego posiłku, w formie pełnych obiadów i całodziennego wyżywienia. Ponadto w okresie wolnym od nauki Ośrodek realizował Program w formie zasiłków celowych na zakup żywności oraz opłacał posiłki podczas kolonii, obozów w czasie ferii i wakacji.

Zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7, 8, 9 ustawy o pomocy społecznej nie były realizowane.

KANCELARIA OGÓLNA

08 MAJ 2012

Zadania wynikające z art.110 ust. 4 oraz art.110a ustawy o pomocy społecznej nie realizowano.

Rada Gminy Mielnik podjęła obowiązkowe uchwały, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Kierownik Ośrodka nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne, natomiast udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne w ramach pracy socjalnej (zadanie określone w art.110 ust. 5 ww. ustawy).

Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Osobom zainteresowanym pomagano kompletować niezbędną dokumentację w celu uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (zadanie określone w art.110 ust. 6 ww. ustawy).

Kierownik Ośrodka złożył Radzie Gminy Mielnik coroczne sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2010r. oraz 2011r., w których przedstawił potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2011 oraz 2012 rok.

Uchybienia mniej istotne omawiano na bieżąco w czasie kontroli z pracownikami prowadzącymi sprawy objęte kontrolą, jak też z osobą sprawującą bezpośredni nad nimi nadzór.

Stwierdzone w trakcie kontroli kompleksowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielniku nieprawidłowości dotyczyły następujących zagadnień:

1. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, zgodnie z którym ośrodek zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na dwa tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników (zatrudniony jest 1 starszy pracownik socjalny). Gminę Mielnik zamieszkuje 2603 mieszkańców (według stanu na 31 grudnia 2011r.),

2. Gmina na 2011r. nie opracowała i nie realizowała gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka (poprzednia strategia przyjęta uchwałą Rady Gminy Nr XXII/128/05 z dnia 28.12.2005r. obejmowała lata 2006- 2010),

3. Gmina na 2011r. nie opracowała gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną (poprzedni program obejmował lata 2006-2010). Dopiero uchwałą Nr XIII/80/12 z dnia 24.02.2012r. Rada Gminy Mielnik przyjęła Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2012- 2014,

4. Uchwałą Nr VIII/34/07 Rady Gminy Mielnik z dnia 4 lipca 2007r. określono szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania. Rada Gminy w powyższej uchwale nie określiła kosztu 1 godziny usługi opiekuńczej i specjalistycznej usługi opiekuńczej, nie wypełniając tym samym delegacji ustawowej zawartej w art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto w niniejszej uchwale użyto pojęć nieuregulowanych ustawą o pomocy społecznej, tj. § 9 „*okres na jaki odpłatność może być obniżona nie może być dłuższy niż sześć miesięcy w ciągu roku kalendarzowego*”. Treść zapisu jest niezgodna z art. 50 ust. 6 w/w ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że rada gminy w drodze uchwały określa szczegółowe

warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, nie zaś obniżenia opłat za korzystanie z usług opiekuńczych,

5. Rada Gminy Mielnik na podstawie art. 5 ust. 2 i art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267 poz. 2259 z póź.zm.) podjęła uchwałę Nr XXIII/139/06 z dnia 16 marca 2006r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania osób i rodzin oraz ustalenia zasad odpłatności za pomoc w zakresie dożywiania osób i rodzin. Ww. uchwała podwyższa kryterium dochodowe określone w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej do 300%, na wydatki związane z opłaceniem dożywiania dla dzieci do 7 roku życia i uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, natomiast nie określa szczegółowych warunków odpłatności za pomoc w formie posiłku wymaganych art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,

6. W jednym przypadku Kierownik GOPS w Mielniku zapewnił całodobową opiekę osobie tego wymagającej poprzez umieszczenie jej w placówce zapewniającej całodobową opiekę prowadzoną w ramach działalności statutowej. Kierownik GOPS w Mielniku zawarł w dniu 15.12.2011r. umowę Nr 3/2011 z Radą Naczelną Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej z siedzibą w Warszawie w sprawie ponoszenia opłaty za pobyt osoby w Ośrodku Opiekuńczym w Starzynie gmina Dubicze Cerkiewne. Ww. umowa została zawarta w oparciu o art. 65 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Powyższy przepis dotyczy kierowania jedynie do domów pomocy społecznej, które nie są prowadzone na zlecenie wójta (burmistrza, prezydenta, starosty), nie zaś placówek zapewniających całodobową opiekę w ramach działalności statutowej,

Stwierdzone uchybienia dotyczyły:

1. W większości przypadków kierownik Ośrodka nie zatwierdzał planu pomocy, w bloku IX kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego - część I, a także w bloku V kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego - część IV (stan prawny ww. kwestionariuszy obowiązujący w okresie objętym kontrolą),

2. W większości skontrolowanych spraw nie odbierano od strony oświadczenia o stanie majątkowym, dokumentu wymaganego § 7 ust. 1 pkt 20 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, § 8 ust. 1 pkt 20 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, a od dnia 1.07.2011r. także art. 107 ust. 5b pkt 20 ustawy o pomocy społecznej,

3. W rozstrzygnięciach decyzji administracyjnych dotyczących przyznawania zasiłku stałego dokonywano zapisu odnoszącego się do opłacania przez Ośrodek składki na ubezpieczenie zdrowotne. Ustawa o pomocy społecznej oraz ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, nie nadaje ośrodkowi pomocy społecznej prawa do wydawania decyzji w tej sprawie. Zapis o podleganiu ubezpieczeniu zdrowotnemu nie jest częścią rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały i ma wyłącznie charakter informacyjny – protokół kontroli str. 11 poz. 4, 5,

4. Kierownik Ośrodka decyzją administracyjną przyznawał pomoc w formie zasiłku specjalnego celowego na opłacenie pomocy sąsiedzkiej, usług domowych. Natomiast zasady organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, określone są w art. 50 ustawy o pomocy społecznej – protokół kontroli str. 14 poz. 1, 2, 3, 4,

5. W jednym przypadku oświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia nie zawierało wyszczególnionych składników, zgodnie z art. 107 ust. 5b pkt 7 ustawy o pomocy społecznej – protokół kontroli str. 6 poz. 9.

Przyczyną powstania omówionych w niniejszym wystąpieniu nieprawidłowości i uchybień jest niestosowanie obowiązujących przepisów prawa, błędna ich interpretacja, bądź nieznajomość, w szczególności ustawy o pomocy społecznej.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielniku oraz Wójt Gminy Mielnik.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi zobowiązuję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielniku do:

1. Dostosowania stanu zatrudnienia w Ośrodku do obowiązujących przepisów prawnych, tj. art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,

2. Podjęcia działań w celu dokonania zmiany uchwały Nr VIII/34/07 Rady Gminy Mielnik z dnia 4 lipca 2007r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania,

3. Podjęcia działań w celu dokonania zmiany uchwały Nr XXIII/139/06 Rady Gminy Mielnik z dnia 16 marca 2006r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania osób i rodzin oraz ustalenia zasad odpłatności za pomoc w zakresie dożywiania osób i rodzin,

4. Zapewnienie opieki całodobowej osobie tego wymagającej opisanej w protokole na str. 10 zgodnie z art. 54 ustawy o pomocy społecznej, a w przyszłości kierowanie osób wymagających umieszczenia w domu pomocy społecznej w trybie art. 65 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, jedynie do domu pomocy społecznej w rozumieniu przepisów Rozdziału 2 ww. ustawy,

5. Zatwierdzania planu pomocy, w bloku IX kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego - część I, a także w bloku V kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego - część IV (stan prawny ww. kwestionariuszy obowiązujący w okresie objętym kontrolą),

6. Prawidłowego i pełnego kompletowania materiałów dowodowych na podstawie, których są podejmowane decyzje administracyjne zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 20 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, a od dnia 1.07.2011r. także art. 107 ust. 5b pkt 7, 20 ustawy o pomocy społecznej,

7. Umieszczania w rozstrzygnięciach decyzji w sprawie zasiłku stałego jedynie zapisów przyznających prawo do tego rodzaju świadczenia,

8. W przypadku osób, które ze względu na wiek, chorobę lub inne przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione – organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi zgodnie z art. 50 ustawy o pomocy społecznej.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej przysługuje Pani, jako kierownikowi kontrolowanej jednostki, prawo zgłoszenia do Wojewody Podlaskiego zastrzeżeń w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o sposobie i terminie realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

Otrzymuje:

Wójt Gminy Mielnik

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO
Andrzej Kozłowski

Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

